

SEGURETAT · RADIOGRAFIA DE LA IMMIGRACIÓ A CATALUNYA

Persones passejant al barri de Fondo, a Santa Coloma de Gramenet.

FRANCESC MELCION

Els estrangers cometen delictes menys greus i tenen menys permisos

L'alt percentatge d'immigrants a les presons s'explica sobretot per condemnes per robatoris

CESEC MAIDEU
BARCELONA

L'any passat a Catalunya es van resoldre 123.000 delictes. Des d'un furt fins a un assassinat, passant per estafes, agressions sexuals i robatoris. Segons les dades dels Mossos d'Esquadra a les quals ha tingut accés aquest diari, 55.419 d'aquests delictes els van cometre persones estrangeres i 68.555 autòctons. Els immigrants cometen més delictes? L'any passat les persones amb nacionalitat espanyola en van cometre 13.136 més. El 2022, gairebé 16.000 més, i l'any 2021 pràcticament 17.500 més. Evidentment, per analitzar aquestes dades és important tenir en compte els percentatges. L'any passat el 42% de les persones denunciades van ser immigrants, mentre que el 58% van ser autòctons. La població estrangera a Catalunya representa el 16% de la població. Són el 16% i cometen el 42%

dels delictes? Sí, és així, però aquestes dades tenen un context.

Les diverses fonts policials consultades per aquest diari insisteixen en tenir en compte diverses variables. Una d'elles és l'edat. Dos de cada tres delictes (el 63%) estan comesos per persones d'entre 20 i 44 anys. Només un 27% de la població autòctona se situa en aquesta franja d'edat, mentre que ho fa el 54% de la població estrangera. L'any passat, els autors d'entre 20 i 44 anys estrangers van cometre el 52% dels delictes. El percentatge continua sent desfavorable, però ja no és el 16%: els immigrants representaven el 30% de la població d'aquesta franja d'edat i van cometre el 52% dels delictes. Una altra variable és el tipus de delictes i la seva gravetat i violència associada. El 2023, segons les dades que ha pogut obtenir l'ARA, el 80% dels delictes a Catalunya van ser contra el patrimoni. És a dir, furts, estafes i robatoris, que poden ser amb violència i intimidació. Aquests són, sobretot, els delic-

Argument
Els experts vinculen els delictes de patrimoni amb la pobresa

Presons
Els autòctons compleixen penes dos anys més altes

tes que més cometen les persones estrangeres. De fet, més d'una font policial comenta que de tots els delictes en un dia a Barcelona, la majoria són immigrants. O que en les fotografies dels "més freqüents" hi predominen els estrangers. Els delictes comesos són, en una gran majoria, contra el patrimoni.

De tots els presos estrangers que hi ha a Catalunya, el 43%, gairebé la meitat, estan complint condemnes vinculades a delictes contra el patrimoni. També ho fan el 41% dels autòctons. De les 4.049 persones immigrants que hi havia als centres penitenciaris el desembre de l'any passat, 1.723 hi eren, bàsicament, per robar. "Estem parlant de capacitat econòmica, la llei d'estrangeria et fa fora del sistema",

apunta Aliou Diallo, jurista, polític i activista social. Els delictes contra el patrimoni són els que millor expliquen la multireincidència. I qui són els multireincidentes? Qui són les 25 persones que l'any passat van detenir gairebé 900 vegades a Barcelona? Fonts policials són clares: la gran majoria d'ells són estrangers que viuen ocupant i que també viuen per delinquir. Molts d'ells són toxicòmans. Qui són els 12 multireincidentes de Calella? Fonts policials consultades per l'ARA expliquen que la majoria d'ells són menors no acompanyats que van arribar el 2019 sense res, ni família ni diners, i que van quedar desemparats quan van complir els 18. "Ara, també viuen ocupant i molts d'ells també són toxicòmans."

-10,8%
És el descens que ha experimentat en 10 anys la taxa de reincidència dels estrangers. Ara se situa al mateix nivell que la dels autòctons

De nou, viuen per delinquir”, expliquen les fonts.

“Són delictes associats a la vulnerabilitat. I és el delicte més proper, el que veiem al carrer, el que crea més impacte”, apunta Karlos Castilla, investigador de l’Institut de Drets Humans de Catalunya i professor de la UPF. Tot i que no es consideren, penalment, delictes contra les persones, a l’hora de la veritat una estrebada o el robatori d’un mòbil mentre t’amenacen amb una arma blanca també afecten les persones i es consideren violents. Amb tot, parlem d’uns delictes “associats a la pobresa”, diu, en una societat en la qual, recorda, el salari mitjà dels treballadors d’origen estranger és un 24% menor. Els dos experts associen l’exclusió social al fet que els immigrants cometin més aquesta tipologia de delictes. L’ARA no ha pogut accedir a dades que vinculin els autors del delicte amb la renda per càpita que tenen.

A les presons catalanes hi ha més reclusos estrangers condemnats per delictes contra el patrimoni que persones amb la nacionalitat espanyola. Concretament, 77 més. És a dir, és el delicte més comès amb molta diferència (recordem, un 80% del total) i el cometen més els estrangers que els autòctons. Aquest diari ha tingut accés a les dades delinqüencials del 2023 a Barcelona, acabades de sortir del forn, i confirmen aquesta vinculació entre els delictes contra el patrimoni i la pobresa. Al districte de Sarrià-Sant Gervasi hi viuen 50.000 persones més que a Ciutat Vella. La renda per càpita de Sarrià és pràcticament el doble que la de Ciutat Vella. Ara bé, en aquest últim districte s’hi han comès quatre vegades més delictes contra el patrimoni (43.000) que a Sarrià (10.000). Un 15% dels habitants de Ciutat Vella són immigrants, mentre que a Sarrià representen el 6%.

Hi ha altres delictes amb una violència associada més gran que comporten penes més altes. Les dades penitenciàries demostren que els immigrants, en volum, cometen més delictes, però aquesta diferència no hi és en els delictes més greus. Una persona autòctona passa, de mitjana, set anys a la presó. Una persona estrangera està dos anys menys al centre penitenciari: de mitjana, 4,8 anys. Ara mateix, a les presons catalanes hi ha més immigrants condemnats per delictes contra el patrimoni que nacionals, però en altres delictes més greus això no és així. Del total de presos autòctons, un 12,45% està a la presó per un delicte d’homicidi. En els immigrants és el 9%. Dels condemnats nacionals, el 10% ho està per violència de gènere. En el cas dels

estrangers és un 6,87%. L’única categoria en la qual això és a l’inrevés és en els delictes vinculats a la salut pública: un 22,65% dels estrangers hi està condemnat, davant d’un 14,5% dels nacionals.

La fotografia de les presons

A les presons catalanes hi ha més presos estrangers que autòctons. El percentatge, però, s’acosta al 50%, ja que només hi ha 56 presos de diferència. La nacionalitat estrangera més present a la presó és la marroquina (1.295), cosa que no és estranya perquè també és amb molta diferència la més nombrosa a Catalunya amb més de 200.000 persones, gairebé el 20% del total d’estrangers. Segueix la població colombiana (184), la dominicana (183), la romanesa (182), l’algeriana (162) i l’albanesa (144). De nou, apareix la mateixa pregunta. Els estrangers són el 16% de la població, però representen el 50% de la població penitenciària? Altra vegada, fonts del departament de Justícia de la Generalitat insisteixen en tenir en compte totes les variables. “A la presó hi van els més pobres”, apunta una font que fa dècades que treballa als serveis penitenciaris. Una

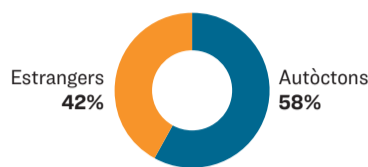
80%
És el nombre de delictes contra el patrimoni que es van cometre l’any passat a Catalunya respecte al global de tots els tipus penals

Comparativa autòctons-estrangers

Dades del 2022 i el 2023 en l’àmbit de Catalunya

Persones denunciades

En percentatge sobre el total, dades del 2023

Permisos penitenciaris

Nombre de permisos gaudits per cada pres, dades del 2022

Mitjana de condemna

Dades del 2022

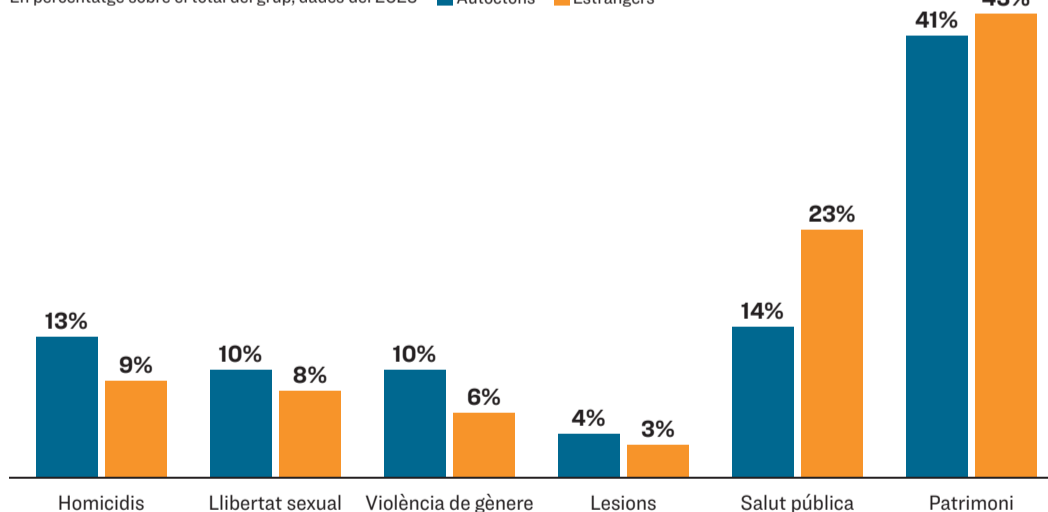
Delictes comesos

Xifra anual total per grup, dades del 2023

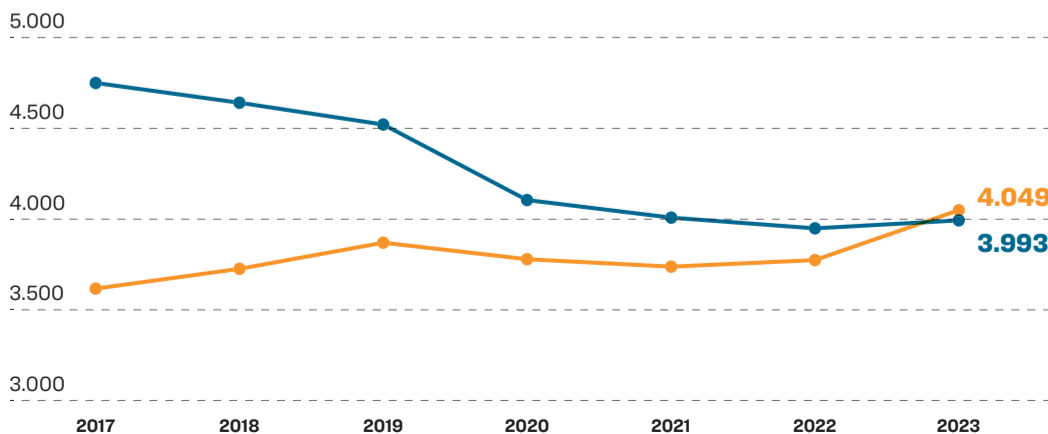
Delictes pels quals han estat condemnats

En percentatge sobre el total del grup, dades del 2023

Evolució de la població penitenciària a Catalunya

Xifres absolutes, últimes dades del mes de desembre del 2023

Font: Generalitat de Catalunya / Gràfics: Eduard Forroll Isanda

és l’edat: la mitjana d’edat dels presos estrangers (38 anys) se situa al centre de l’interval d’edats en què es cometen més delictes. Insisteixen en tenir en compte el nivell econòmic, però també una altra variable que hi està estrictament vinculada: el nivell educatiu. El 79% dels presos catalans, segons fonts consultades per l’ARA, no ha acabat els estudis obligatoris. Segons les dades de la Unió Europea, el 38% dels estrangers residents a Espanya d’entre 15 i 54 anys no tenen l’ESO. També hi ha el doble d’abandonament escolar entre els alumnes immigrants que entre els autòctons. “Si no tens estudis obligatoris, tens menys marge per accedir a una feina i més risc de caure en la pobresa”, diu Diallo.

Segons fonts penitenciaris, la taxa de reincidència de les persones estrangeres és molt similar a la de les persones nascudes a l’estat espanyol: un 22,2% els primers i un 20,4% els segons. El 2014, però, un 33% dels estrangers presos reincidia i en 10 anys s’ha abaixat aquesta dada en 10,8 punts. Els estrangers, doncs, solen cometre delictes menys greus que els autòctons i reincideixen pràcticament el mateix. Ara bé, els presos amb nacionalitat espanyola tenen el doble de permisos penitenciaris. “Acaben menjant-se tota la pena, no tenen contactes a fora”, reflexiona el jurista. Hi coincideixen diverses fonts penitenciaris: per donar permisos es valora molt l’arrelament.

La primera atenció

L’arrelament també és un element clau per als jutges a l’hora de valorar si un detingut pot quedar en llibertat amb càrrecs o ha d’ingressar en una presó preventiva per evitar una possible fuga. Tot i estar condemnats, normalment, per delictes més greus, els autòctons passen, de mitjana, deu dies menys a la presó preventiva que els estrangers. L’ARA ha parlat amb advocats de guàrdia a la zona de Barcelona, que són els que solen fer la primera atenció als detinguts que no tenen un advocat propi. La majoria, diuen, són estrangers perquè no es poden pagar un advocat. Aquest és el primer pas d’un camí que sol tenir més obstacles per als immigrants. “Molts no confien en nosaltres. L’altre dia un em deia: «Per què em vols ajudar? Què vols a canvi?»”, recorda una advocada.

Això és un problema “greu” per defensar-lo, perquè “no expliquen la veritat”. “Ens menteixen encara que siguin innocents”, apunta. “En el fons, tenen por”, conclou. Tenir confiança amb el teu advocat i que ell tingui tota la informació, recorden, és clau per no caure directament en presó preventiva. I si els deixen en llibertat arriba un altre problema: molts no es presenten a les declaracions, o no acudeixen als judicis, motiu pel qual han d’afrontar noves causes, aquestes d’obstrucció a la justícia, i tenen encara més antecedents.